

7. Incorporació de la perspectiva decolonial i el lideratge dels actors del Sud Global

"La cooperació al desenvolupament ha de ser la palanca per canviar dinàmiques i estructures que generen exclusió i desigualtats, no una reproductora d'aquestes dinàmiques. El punt de partida és constatar el dèficit d'apropiació per part dels països del sud de la cooperació al desenvolupament i de les agendes de desenvolupament en general, sovint per les divergències entre els objectius del país "donant" i els objectius dels països del sud."

"La cooperació al desenvolupament hauria de transitar d'un paradigma centrat en el donant, els seus mandats i incentius, a un altre basat en les necessitats i demandes reals dels països del sud, i que tingui realment en compte la seva pròpia narrativa, cosmovisió i sobretot el seu coneixement i experiència de la realitat, tot reafirmant la independència dels països del sud respecte la presa de decisions per part del Nord."

És un bon punt de partida, però perillós per a alguns temes, com ara la violència contra la dona i l'heteropatriarcat. És important considerar que els països on es realitza la cooperació són aquells on la dona pateix algunes de les formes més greus de violència masclista, on la seva participació (de la dona) al poder públic o privat és minoritària, on el col·lectiu LGTBIQ+ és perseguit i proscrit. Per tant, els interlocutors a l'hora de buscar apropiació, generalment seran els homes heterosexuales, els mateixos que exerceixen aquestes formes de violència, fomenten l'heteropatriarcat condemnant la diversitat sexual, i no estan disposats a cedir espais de poder a la dona, ni menys perdre el poder que ostenten sobre elles.

"Preguntes orientadores per a la identificació de propostes • Creus que les narratives de la descolonització, el desplaçament de poder o la localització són els enfocaments adequats per abordar els desequilibris de poder en la cooperació? O són més bé un debat nord-cèntric i caldria aplicar-ne d'altres? Quins? • Fins a quin punt la cooperació de la Generalitat perpetua un model de cooperació desequilibrada amb els països i pobles socis? És suficientment representativa d'altres visions, narratives, realitats? • Com es pot incloure la mirada del sud en totes les fases de la política pública de cooperació al desenvolupament, és a dir des de la formulació, fins a l'avaluació? I als òrgans de participació i consulta? • Com es poden reequilibrar les relacions amb els pobles i països socis de la cooperació catalana? Per quins aspectes creus que és prioritari començar aquest canvi?"

La nostra proposta és que s'utilitzi la noció de diàleg intercultural proposat per Boaventura de Sousa Santos en reemplaçament del concepte decolonial. En paraules senzilles, cal promoure

un 1. diàleg entre iguals i de bona fe (països amb la voluntat d'asseure's a cercar un consens intercultural sobre la matèria en què es vol treballar) 2. d'una manera que es garanteixi l'accés als col·lectius vulnerables del país receptor (dones, col·lectiu LGTBIQ+, pobles indígenes, etc.); 3. amb la intenció d'arribar a un acord (consens intercultural) des de les pròpies cosmovisions; 4. tenint sempre com a límit els DDHH. Això es podria fer en dos nivells. Un primer nivell seria a nivell polític entre els estats, i un segon nivell estaria donat per l'exigència a les ONG de fonamentar el projecte en un diàleg previ amb la comunitat receptora. Ambdós diàlegs haurien de complir els principis d'igualtat, bona fe i intenció d'arribar a un consens intercultural. La proposta del professor Boaventura de Sousa Santos es pot revisar a http://www.boaventuradesousasantos.pt/media/Descolonitzar%20el%20saber_final%20-%20C3%B3pia.pdf